

Předmět:	IS veřejné správy a sociálních služeb
Téma:	Infomační systémy měst a obcí

Vyučující:	dr.Blahuta, dr.Kajzar	Školní rok:2021
------------	-----------------------	-----------------

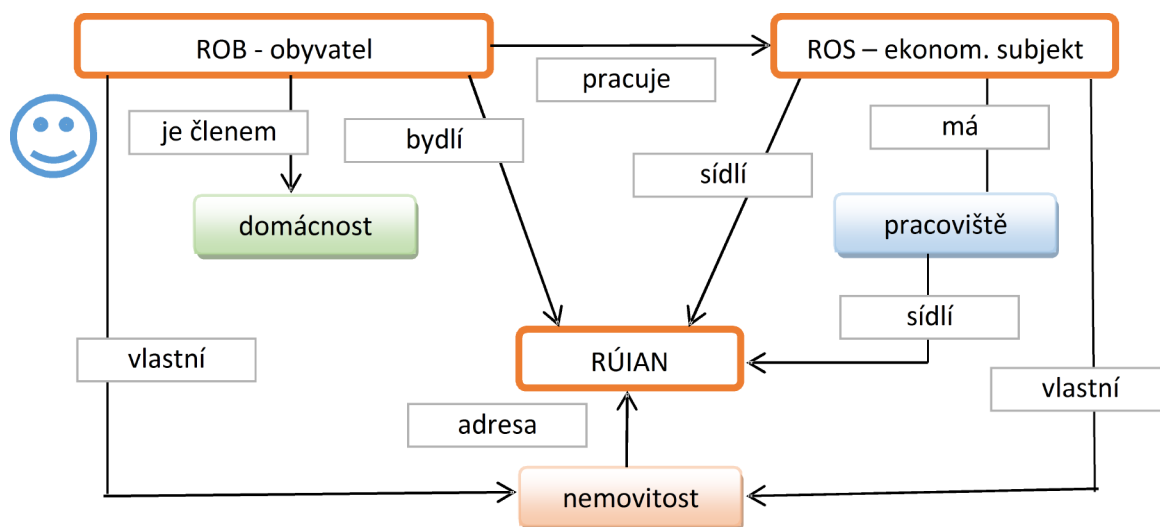
Obsah:

1. Základní registry jako základ IS měst a obcí	1
2. Informační systémy měst a obcí	2
3. Příklad IS pro podporu řízení měst a obcí	6
4. WWW stránky města (obce)	8
5. Využití GIS ve veřejné správě	10
6. Otázky k procvičení	12

1. Základní registry jako základ IS měst a obcí

Základní registry jako základ IS měst a obcí:

- příklady informačních vazeb:

Příklad – co vše je nutno udělat při změně adresy trvalého pobytu:

- viz např.

<https://www.finance.cz/zpravy/finance/267719-jak-na-zmenu-trvaleho-bydliste/>

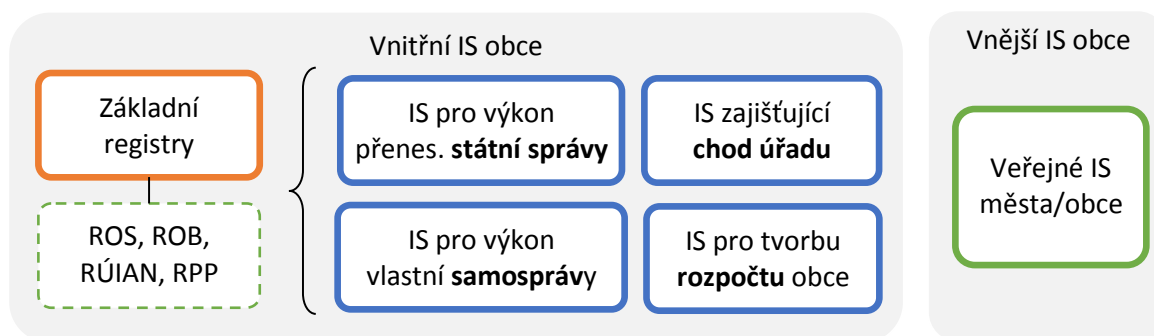
2. Informační systémy měst a obcí

IS města / obce:

- IS podporující jednotlivé subsystémy (agendy) v rámci inf. managementu města / obce.

Typy informačních systémů města / obce:

- **vnitřní IS** obce - IS pro podporu řízení obce,
- **vnější IS** obce - veřejné IS obce.

IS zajišťující **chod úřadu**:

- ekonomické IS
  - účetnictví, finance, pokladna,
  - personalistika a mzdy,
  - evidence majetku,
  - skladové hospodářství,
  - doprava,
  - ...
- podpůrné IS a aplikace
  - kancelářský SW – Office,
  - e-mail, spisová služba,
  - seznamy legislativy,
  - ...

IS pro tvorbu a čerpání **rozpočtu obce**:

- vysoká důležitost této agendy pro obce
  - proto uvažujeme jako speciální subsystém,

- plány a čerpání financí
  - příjmy, výdaje, daně, poplatky, ...

Dále je potřeba rozlišovat:

- přenesenou působnost **státní správy**
  - povinnost obce vykonávat na svém území určitou část státní správy ve věcech a rozsahu, které jsou stanoveny zákonem,
  - např. vedení evidence obyvatel, státní správa v oblasti školství či životního prostředí, ...
- vlastní **samosprávu** obce
  - tj. oblasti samostatné působnosti,
  - zahrnuje všechny samostatně spravované záležitosti,
  - např. uspokojování potřeby bydlení, ochrana zdraví obyvatel regionu, doprava a spoje, potřeby informací, výchova a vzdělávání, kulturní rozvoj, ochrana veřejného pořádku, ...

IS pro výkon **přenesené působnosti** státní správy:

- agendové IS (AIS) pro poskytování služeb,
- příklady agend
  - sociální péče,
  - územní plánování,
  - matrika, ohlašovna,
  - živnostenský úřad,
  - územní a stavební řízení, ...

Agendy přenesené působnosti st. sp.

IS pro výkon **vlastní samosprávy**:

- AIS pro výkon samosprávy, např.:
- správa majetku obce
  - nemovitosti, parcely, plochy, půdní fond,
  - bytový fond obce, ...
- přírodní podmínky
  - vodní toky, vodní plochy, parky,
  - lesy, chráněné krajinné oblasti, ...

Agendy vlastní samosprávy

- občanská vybavenost, technická vybavenost
  - voda, energetika, doprava, ...
- ekonomické subjekty
  - průmysl, zemědělství, obchod, finančnictví, cestovní ruch, ...
- demografie, sociální poměry,
- školství, zdravotnictví,
- kultura, kulturní a technické památky,
- životní prostředí.

Veřejné IS města / obce:

- tzv. vnější informační systémy,
- pomocí nich úřad **komunikuje s občany**,
- na některé IS se vztahují právní normy,
- jiné jsou zcela v kompetenci příslušného úřadu.

Základní druhy zveřejňovaných informací:

- informace o **spravovaném území** (prostředí, obyvatelé)
  - např. o kvalitě prostředí obce a okolí, vybavenost obce,
  - o obecných rozvojových programech a trendech,
  - o obyvatelstvu, obecné sociodemografické údaje,
  - o spokojenosti a přáních obyvatel,
  - o aktivitách, které na daném území probíhají, ...
- informace o **výsledcích činnosti** veřejné správy
  - výsledky (závěry) jednání,
  - výsledky rozvojových programů, akcí, aktivit, ...
- informace o **hodnotách**, vizích, plánech a preferencích
  - pro motivaci obyvatel, získání jejich podpory,
- informace o **postupech řešení** úkonů v agendách
  - tj. způsobech naplňování legislativy a agendách,
  - návody a postupy řešení povinných úkonů obyvatel,
  - řešení životních situací apod.,
- informace o **službách** poskytovaných veřejnou správou.

Komunikace **povinná a nepovinná**:

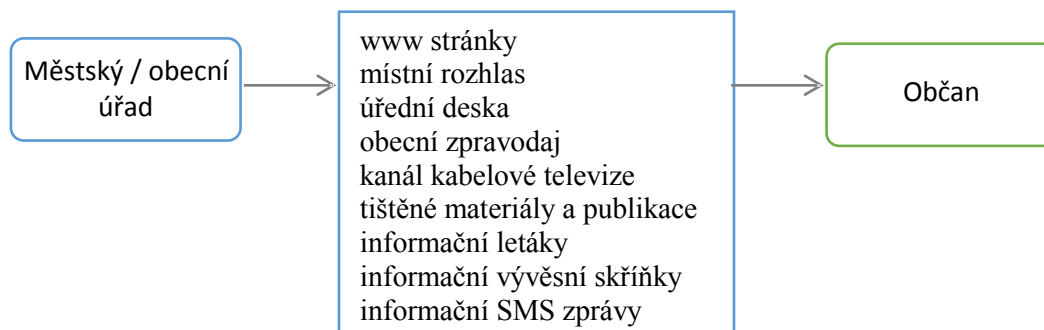
- povinná komunikace
  - určována zákony a předpisy pro VS,
  - např. zákon č. 106/1999 Sb., **o svobodném přístupu k informacím**, paragraf 5,
  - zákon č. 128/2000 Sb., **o obcích**,
  - zákon č. 250/2000 Sb., **o rozpočtových pravidlech** územních rozpočtů,
- nepovinná komunikace
  - není ošetřena zákonem, vychází z tradic, kultury a potřeb úřadu,
  - reaguje na konkrétní problémy a akce úřadu.

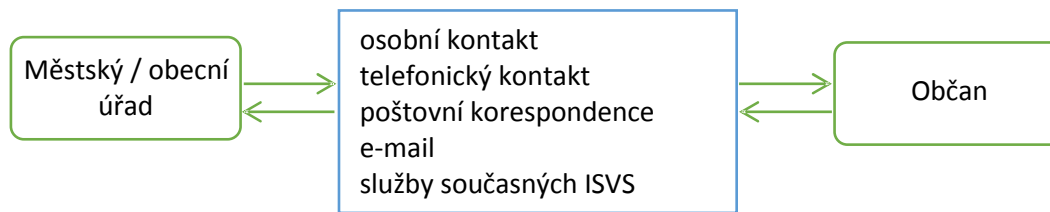
Prostředky pro poskytování informačních služeb:

<ul style="list-style-type: none"> ✓ WWW stránky města / obce, ✓ úřední deska (plyne ze zákona), ✓ místní rozhlas, ✓ městský (obecní) zpravodaj, ✓ místní veřejná knihovna (jako informační a komunitní centrum), ✓ informační centrum obce (zejména v turistických oblastech), ✓ veřejný Internet (v knihovně, informačním centru, ...),	<ul style="list-style-type: none"> ✓ informační kanál kabelové televize, ✓ tištěné materiály a publikace (výročí obce, k historii, turistický průvodce, ...), ✓ informační letáky (oznámení o odstávce vody, ...), ✓ informační vývěsní skřínky (kulturní, sportovní akce, spolupráce s partnerskými městy, ...), ✓ informační SMS (zasílání informací na objednávku občanů).
--	--

Komunikace úřadu s občanem:

- jednosměrná a obousměrná,

- odpovědný úředník reaguje na žádost občana o poskytnutí informací stejnou formou, jakou se občan na daný úřad obrátil,
- => vybrat informační prostředek a způsob poskytování informací
  - s ohledem na cílovou skupinu obyvatel,
  - např. ne všichni občané mají počítač a jsou schopni sledovat WWW stránky.

3. Příklad IS pro podporu řízení měst a obcí

Informační systém pro města a obce MUNIS:

- <https://www.munis.cz/art/info>
- společnost Triada, spol. s r. o.

Základní rysy systému MUNIS:

- viz <https://www.munis.cz/>
- modularita a otevřenost,
- jednotné ovládání dle standardů Windows,
- celý IS je provozován na platformě Microsoft,
- pravidelná aktualizace (minimálně 2× ročně) zahrnující legislativní změny, zapracování modernějších technologií a přání uživatelů,
- rozlišování uživatelů na základě uživatelských jmen a hesel, přidělování práv pro přístup k jednotlivým modulům, typům činností a dokumentům,
- český generátor tiskových sestav umožňující vytváření a úpravy tiskových sestav v uživatelsky jednoduchém prostředí, které svým ovládáním odpovídá standardům Windows,
- většinu dat je možné exportovat ve tvaru DBF, XLS/CSV, TXT, HTML nebo XML pro zpracování v dalších programech,
- každou sestavu je možné uložit jako skupinu HTML souborů (1 stránka sestavy = 1 soubor),
- možnost přímého odesílání SMS,

- rozsáhlá uživatelská základna,
- dlouhodobý a stabilní vývoj a technická podpora v celé ČR.

Evidenční a správní agendy IS MUNIS:

Elektronická podatelna a elektronický podpis	Ohlašovna
Evidence čísel popisných	Pohledávky
Evidence obyvatel	Přestupky
Evidence obyvatel pro Intranet	Silniční úřad
Evidence oznámení (zákon o střetu zájmů)	Správa adres
Evidence smluv	Správa domů a bytů – WinDomy
Kancelářský systém – základ elektronické spisové služby Munis	Správní řízení
Katastr nemovitostí	Stavební úřad
Legalizace a vidimace	Úřední deska
Matrika	Vodoprávní úřad
	Volební seznamy

Ekonomické agendy IS MUNIS:

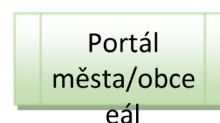
Bankovní služby	Pokladna
Elektronické výkaznictví ISP	Poplatky – operativní evidence příjmů
Evidence hřbitova	Rozklikávací rozpočet
Evidence vodného a stočného	Tvorba rozpočtu
Fakturace	Účetnictví a rozpočet
Komunální odpad	Výherní hrací automaty
Majetek	Výkaznictví
Mzdy a Personalistika	Výkazy DPH
Platební karty	

Rozšíření IS MUNIS a další moduly:

Manažerská nadstavba	Generátor tiskových sestav
Monitor insolvenčí	Geografický informační systém
Podpora čárových kódů	Komunikátor CSÚIS
Webové rozhraní IS Munis – intranet	Organizační útvary
Zveřejňování dokumentů na Internetu – VISMO	PDF tisk
	PVS komunikátor

4. WWW stránky města (obce)

WWW stránky města / obce:

- doporučení pro tvorbu WWW stránek
  - viz literatura a www zdroje k tomuto tématu,
  - informační **obsah a forma** zobrazení na WWW,
- obsah WWW stránek - pro různé skupiny uživatelů
  - **občané** dané obce a jejího okolí,
  - **turisté**, zájemci o turistiku v okolí obce,
  - **rodáci** dané obce, jejich příbuzní,
  - **podnikatelé**, investoři,
  - samotní **pracovníci** úřadu – žadatele o informace lze odkazovat na WWW,
- forma zobrazení informací
  - grafická úprava, obrázky,
  - textová a jazyková úprava,
  - orientace a navigace,
- pravidelná aktualizace obsahu Webu
  - nikoliv zastaralý obsah.

Doporučení pro obsah titulní WWW stránky obce:

- viz např. <https://extranet.kr-vysocina.cz/download/pdf/edice/tvointstrobc.pdf>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ název obce, ✓ znak, případně prapor obce, ✓ výslovné uvedení, že se jedná o oficiální webovou stránku obce a úřadu obce, ✓ telefonní, poštovní a e-mailový kontakt, ✓ odkaz na jazykové mutace, ✓ odkaz na případnou bezbariérovou verzi, ✓ odkaz na povinně zveřejňované informace, ✓ odkazy na hlavní sekce stránky, ✓ přehled novinek na webových stránkách s datem zveřejnění,	<ul style="list-style-type: none"> ✓ odkazy na vybrané aktuální dokumenty a témata, ✓ odkaz na stránku pro reakci uživatelů, návštěvní knihu nebo diskusní fórum, ✓ odkaz na informaci o nakládání s osobními údaji, ✓ vyhledávací nástroje, ✓ počítadlo přístupů, ✓ copyright, datum poslední aktualizace, ✓ kontakt na správce www (webmastera).
--	---

Další doporučená témata na WWW stránkách obce:

- viz <https://extranet.kr-vysocina.cz/download/pdf/edice/tvointstrobc.pdf>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ plná znění nejdůležitějších předpisů, ✓ archiv starších výročních zpráv, ✓ on-line formuláře, ✓ podrobně rozpracovaná organizační struktura úřadu, ✓ jména a kontakty na volené zástupce, ✓ podrobný telefonní seznam úřadu včetně e-mailových adres, ✓ programy jednání zastupitelstva a rady obce, ✓ úřední deska,	<ul style="list-style-type: none"> ✓ slovo starosty, ✓ plná znění zápisů z jednání a usnesení rady a komisí, ✓ jmenovitě hlasování zastupitelů, alespoň u významných rozhodnutí, ✓ on-line verze pravidelně vydávaného zpravodaje obce, ✓ formuláře elektronické podatelny, ✓ často kladené otázky občanů,
<ul style="list-style-type: none"> ✓ informace o veřejných soutěžích a výběrových řízeních, ✓ informace týkající se rozvoje obce a investičních možností, ✓ základní informace o historii obce, ✓ informace týkající se současnosti (statistické, demografické a geografické údaje),	<ul style="list-style-type: none"> ✓ odkazy na stránky vybraných úřadů, portálů veřejné správy a regionální servery, ✓ veřejnou návštěvní knihu nebo diskusní fórum, ✓ fotogalerie apod.

- ✓ mapa obce,

Samostatný úkol:

- seznamte se podrobně s obsahem www stránek vybraného města či obce (např. Opavy, místo Vašeho bydliště apod.),
- všimněte si členění do jednotlivých rubrik, obsahu rubrik,
- všimněte si grafického designu, ovládání, ...
- posuďte informační obsah a přívětivost stránek z Vašeho pohledu jakožto občana-uživatele.

Soutěž **Zlatý erb**:

- soutěž o nejlepší webové stránky a elektronické služby měst a obcí,
- viz <http://www.zlatyerb.cz/index.asp>
- v krajských kolech jsou ceny udělovány ve třech kategoriích
  - a) nejlepší webové stránky města včetně magistrátů, městských částí a obvodů,

Zlatý erb

- b) nejlepší webové stránky obce včetně městysů, městských částí statutárních měst, v Praze jde o webové stránky ostatních městských částí,
- c) nejlepší elektronická služba a projekty Smart City,
- v celostátním kole jsou ceny udělovány ve čtyřech kategoriích
  - a) nejlepší webové stránky města – vítězové krajských kol,
  - b) nejlepší webové stránky obce – vítězové krajských kol,
  - c) nejlepší elektronická služba a projekty Smart city – vítězové krajských kol,
  - d) ceny ministryně pro místní rozvoj za nejlepší turistickou prezentaci.

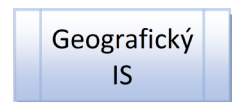
Výsledky soutěže Zlatý erb z roku 2019:

- kategorie
  - nejlepší webová stránka města,
  - nejlepší webová stránka obce,
  - kategorie Smart City a nejlepší elektronická služba,
  - cena ministryně pro místní rozvoj za nejlepší turistickou prezentaci,
- viz <https://www.zlatyerb.cz/zlaty-erb-2019-vysledky-celostatniho-kola/d-1551>

5. Využití GIS ve veřejné správě

Geografie:

- věda zabývající se studiem [povrchu Země](#),
- popisuje a analyzuje [prostorové vztahy](#) mezi fyzikálními, biologickými a humánními prvky a jevy, které se vyskytují na povrchu Země,
- slovo pochází z řeckých slov geo (Země), graphein (psát).

Geografický IS (GIS):

- GIS je elektronický (na výpočetní technice založený) systém pro zpracování geografických informací.

Příklady využití GIS ve VS:

- mapové portály a mapové služby,
- státní správa a samospráva (ministerstva, kraje, města)
  - územní plánování,
  - cenové mapy pro odhadce, projektanty,

- daňové zatížení pozemků,
- ochrana životního prostředí
  - návrhy chráněných oblastí,
  - výskyt různých biotopů,
  - oblasti znečištění,
  - oblasti narušení krajinného rázu – Odkud bude vidět větrná elektrárna?
  - monitoring hloubky hladiny podzemní vody,
- zemědělství a lesnictví
  - mapy lesních porostů,
  - šíření kůrovcové kalamity,
- inženýrské sítě
  - přípojky a uzávěry vodovodů, kanalizace, plynu, ...
- turistika
  - turistické trasy, vzdálenosti, zajímavosti,
- ...

Využití Geografických IS v IS měst a obcí:

- viz předmět [Informační systémy o území](#),
- kapitola Zavádění a využití GIS v organizacích.

Ocenění města Opavy za GIS v roce 2018:

- viz Hláska - zpravodaj statutárního města Opavy 2018,
- článek v čísle 12/2018, strana 4,
- https://www.opava-city.cz/sites/default/files/soubory/2018_12_hlaska.pdf

Město získalo prestižní cenu geoinformatiků.

Velkým úspěchem Opavy skončila [konference GIS Esri](#), což je největší setkání geoinformatiků v České republice. [Opavský magistrát získal cenu za Komplexní nasazení platformy GIS napříč organizací ...](#)

GIS je důležitý nástroj pro správu a rozvoj území našeho města a již dávno přesáhl samotný magistrát. Aktivně jej využívají a jsou do něj zapojeny další organizace jako Technické služby Opava, MDPO či Městská policie Opava.

Data ze systému využívají také policisté z Dopravního inspektorátu Policie České republiky v Opavě při zpracovávání dokumentace dopravních nehod a stanovisek.

GIS se pro opavskou radnici stal i jedním z komunikačních kanálů s širokou veřejností.

Na webových stránkách města www.opava-city.cz/mapy je umístěn mapový portál, který představuje veřejně dostupnou a viditelnou část systému pro veřejnost. Pomocí interaktivních map může občan či návštěvník získat řadu cenných a důležitých informací týkajících se zeleně, správy a rozvoje města, dopravy, bezpečnosti, vzdělávání či volného času.

6. Otázky k procvičení

- 1) Jaké základní typy IS měst a obcí rozeznáváme? Uveďte příklady oblastí (agend) řešených jednotlivými typy IS měst a obcí.
- 2) Jaké prostředky pro poskytování informačních služeb obcí (městem) znáte?
- 3) Uveďte příklady IT pro podporu jednosměrné a obousměrné komunikace úřad-občan.
- 4) Jaké základní funkce (moduly) obsahuje IS MUNIS?
- 5) Uveďte a vysvětlete základní doporučení pro tvorbu WWW stránek města, obce.
- 6) Co je to soutěž Zlatý erb?
- 7) Vyhledejte a prezentujte informace o využití geografických IS v IS měst a obcí.
- 8) Vyhledejte a prezentujte informace o předpisu EU „INSPIRE“. Jaký je jeho cíl a základní principy?
- 9) Vyhledejte a prezentujte informace o projektu Digitální mapa veřejné správy.